

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
«**ՔՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ**»

Ա. ՄԻՆԱՍՅԱՆ

«02» 02 2018թ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 06

Ձեռնարկողը՝

«ՎԱԿ ՔՈՆՍԱԼԹԻՆԳ» ՍՊԸ

Ք. Երևան, Մասիսի խճ. 107/2

Գործունեությունը՝

**Կենսաօրգանական (սպանդային) և այլ օրգանական
թափոնների ոչնչացման համալիրի շրջակա միջավայրի
վրա ազդեցության գնահատման հաշվեկերպություն**

Ք. Երևան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրեն՝

Վ. Սահակյան

Առդիր եզրակացությունը՝ 5 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԿՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

թիվ ԲՓ 06

<02> 02 2018թ.

**<<ՎԱԿ ՔՈՆՍԱԼԹԻՆԳ>> ՍՊԸ կենսաօրգանական (սպանդային) և այլ
օրգանական թափոնների ոչնչացման համալիրի շրջակա միջավայրի վրա
ազդեցության գնահատման հաշվետվություն**

Ձեռնարկող՝	<<ՎԱԿ ՔՈՆՍԱԼԹԻՆԳ>> ՍՊԸ
Փաստաթղթի տեսակը՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն /ՇՄԱԳ/ /Ա կատեգորիա/
Տեղադրման վայրը՝	ՀՀ ք. Երևան

Հաշվի առնելով վերջին տարիներին ՀՀ կառավարության կողմից որդեգրված քաղաքականությունը՝ մասամբերքի արտադրության սանիտարական անվտանգության ապահովումը, հանրապետության տարբեր շրջաններում նախատեսվում է հիմնել մասնագիտացված սպանդանոցներ: <<ՎԱԿ ՔՈՆՍԱԼԹԻՆԳ>> ՍՊ ընկերության կողմից նախատեսվում է կազմակերպել կենսաօրգանական (սպանդային) և այլ օրգանական թափոնների ոչնչացում՝ ջերմային վնասազերծման եղանակով: Այդ նպատակի համար «ՎԱԿ Քոնսալթինգ» ՍՊԸ վարձակալել է NY-300M մակնիշի “Կցորդի հիմքի վրա կենսաօրգանական (սպանդային) թափոնների ոչնչացման շարժական համալիր”, որը նախատեսված է սպանդային, ոչ վարակիչ կլինիկական, անասնապահական և արտադրական տնտեսություններում առաջացող օրգանական թափոնների ջերմային վնասազերծման համար: Համալիրը կարող է օգտագործվել ինչպես ստացիոնար պայմաններում, այնպես էլ տեղափոխվել պատվերների վայր: Ջերմային վնասազերծումը կատարվում է հիմնական և երկրորդային խցերում (երկրորդային խցում ջերմաստիճանը կարող է հասնել մինչև 1200°C) ինչը թույլ է տալիս ամբողջությամբ վնասազերծել թափոնը: Նախատեսված վառարանում վարակիչ թափոնների ընդունում և վնասազերծում չի նախատեսվում:

Համալիրի հիմնական տեղադրման վայր ընտրվել է ՀՀ ԳՆ «Սննդամթերքի անվտանգության ոլորտի ռիսկերի գնահատման և վերլուծության գիտական կենտրոն»-ի (ՍԱՈՌ-ԳՎԳ) տարածքը՝ վարձակալական հիմունքներով: ՍԱՈՌ-ԳՎԳ կենտրոնը գտնվում է Երևան քաղաքի հարավային ծայրամասում, արդյունաբերական շրջանում: Կենտրոնը ամբողջությամբ կառուցապատված է, առկա են վարչական շենք, գիտական մասնաշենքեր, նախկին կիզարանի շինությունը և ծխատար խողովակը, որը ներկայումս չի գործում: Կենտրոնն ունի բոլոր անհրաժեշտ ենթակառուցվածքները՝ հոսանքի, ջրամատակարարման, կոյուղու գծեր: Կենտրոնի հարևանությամբ անցնում է ավտոճանապարհ: Տարածքի հարևանությամբ տնկվել են ծառեր, որոնք խնամվում են կենտրոնի կողմից:

Գործունեության հիմնական պատվիրատուներն են լինելու՝ սպանդանոցները, խոշոր անասնապահական տնտեսությունները, մսամթերք արտադրող կազմակերպությունները, հիվանդանոցները, բժշկական կենտրոնները, գյուղմթերք վերամշակող կազմակերպությունները կամ այլ ձեռնարկությունները: Այրման ենթակա հիմնական թափոնատեսակները կլինեն.

- կենդանական ծագման թափոններ, որոնք հիմնականում ներառում են սպանդանոցներում առաջացող անասունների մնացորդներ,

- ոչ վարակիչ բժշկական թափոններ, որոնք կարող են առաջանալ բժշկական կենտրոններում և այլ հաստատություններում

Թափոնների բնութագրերը և բաղադրությունը վերահսկելու նպատակով՝ «ՎԱԿ Քոնսալթինգ» ՍՊԸ նախատեսում է օգտագործել ՍԱՈՌԳՎԳ Կենտրոնի լաբորատորիաների հնարավորությունները: Մասնագիտացված լաբորատորիայի միջոցով հնարավոր կլինի որոշել ախտածին կենդանին: Ընկերությունը չի նախատեսում թափոնների ժամանակավոր պահեստավորում, ինչպես նաև դիզվառելիքի պահեստ: Պատվիրատուի տրանսպորտային միջոցով կտեղափոխվի մեկ օրվա այրման քանակ:

NY-300M մակնիշի ջերմային վնասագերծման համալիրը կարող է օգտագործվել ինչպես ստացիոնար պայմաններում, այնպես էլ տեղափոխվել պատվերների վայր: Այլ վայրերից մեծ պատվերների դեպքում շարժական վառարանի տեղադրման վայրը պետք է համաձայնեցված լինի համապատասխան մասնագիտացված կառույցների հետ և պետք է բավարարի բնապահպանական և սանիտարական անվտանգության պայմաններն ապահովող հետևյալ պահանջներին.

- համալիրի տեղադրման տեղամասը չպետք է լինի բնության հատուկ պահպանվող տարածքների (ԲՀՊՏ) սահմաններում կամ վերջինիս պահպանման գոտում, անտառային տարածքում, հանգստյան գոտում, հասարակական նշանակության այլ վայրում, կամ ջրային ռեսուրսների մոտակայքում

- համալիրը պետք է տեղադրվի մոտակա բնակելի շինությունից առնվազն 100 մ հեռավորության վրա:

Համալիրի ջերմային վնասագերծումը կատարվում է հիմնական և երկրորդային խցերում, ընդ որում երկրորդային /լրայրման/ խցում ջերմաստիճանը կարող է հասնել 1200°C, ինչը թույլ է տալիս ամբողջությամբ վնասագերծել բոլոր օրգանական միացությունները: Ջերմաստիճանային նման մակարդակը/աստիճանը նաև պայմանավորված է Եվրամիության N2000/76/EC դիրեկտիվի պահանջներով, ըստ որոնց 1200 °C ջերմաստիճանային մակարդակը թույլ կտա բացառել դիօքսինների արտանետումը:

Հիմնական խցի վրա տեղադրված են երկու հատ Lamborghini "ECO 10" այրիչներ, որոնցից մեկը պահուստային է, իսկ երկրորդային խցի վրա տեղադրված է նույն մակնիշի մեկ հատ այրիչ: Այրիչները աշխատում են դիզելային վառելիքով, որի առավելագույն օրական պահանջը կլինի 80 կգ, ինչն ապահովվելու է լցման կետերից՝ տարողություններով: Համալիրի ժամային արտադրողականությունը կկազմի 70 կգ, մեկ բեռնումը՝ 300 կգ, վնասագերծման մեկ ցիկլը՝ 4 ժամ: Օրական առավելագույն արտադրողականությունը կկազմի՝ 600 կգ (2 բեռնում): Լիարժեք ծանրաբեռնվածության

- վնասագերծման սարքի մաքրումն իրականացնել չոր եղանակով, առանց ջրի կամ լուծույթների օգտագործման՝ վտանգավոր հոսքաջրերի առաջացումը կանխելու համար:

Մշակվել է նաև գործողությունների ծրագիր, որոնք ուղղված են համալիրի շահագործման ժամանակ հնարավոր վթարային իրավիճակների, բնական աղետների և անբարենպաստ օդերևութային պայմանների դեպքում շրջակա միջավայրի լրացուցիչ աղտոտումը կանխելու կամ հնարավոր չափով նվազեցնելու համար:

- I կարգի վտանգի (զգուշացման) ժամանակ գործընթացների հսկողության խստացում
- II կարգի վտանգի ժամանակ ջերմային վնասագերծման արտադրողականության սահմանափակում,
- III կարգի վտանգի ժամանակ ջերմային վնասագերծման գործընթացի դադարեցում:
- Բնական աղետների, կամ հրդեհի ժամանակ գործունեության դադարեցում, հոսանքազրկվում և անձնակազմի տեղափոխվում անվտանգ վայր:

Նախատեսվող գործունեության մթնոլորտային օդի վրա ազդեցությունը գնահատվել է տնտեսական վնասի ցուցանիշով (որը կազմում է 42548 դրամ/տարի): Տնտեսական վնասի հաշվարկը կատարվել է միայն այդ նյութերի համար, որոնց նորմատիվային կոնցենտրացիան սահմանված է պետական ստանդարտով:

Օդում ածխածնի մոնօքսիդի, ազոտի ու ծծմբի երկօքսիդների պարունակությունները վերահսկելու համար նախատեսված է իրականացնել մոնիթորինգ (մշտադիտարկումներ): Այդ նպատակով նախատեսվում է պայմանագիր կնքել մասնագիտացված բնապահպանական կազմակերպության հետ, որը համալիրի շահագործման տարածքում կկատարի նմուշառում: Յուրաքանչյուր չափում պետք է իրականացվի բոլոր երեք նշված միացությունների երկուական նմուշառումների միջոցով: Նմուշառման կետերը պետք է լինեն համալիրի ծխատար խողովակի մերձակայքում՝ 2 – 5 մ շառավղով: Մոնիթորինգի միջոցառումների պարբերականությունը կլինի եռամսյակային, չափումների արդյունքները կգրանցվեն մոնիթորինգի մատյաններում և կտրամադրվեն վերահսկող մարմիններին:

Նախագծային փաստաթղթերի վերաբերյալ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Երևան քաղաքում անցկացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում մասնակիցների կողմից գործունեության իրականացումն արժանացել է հավանության: Քննարկումների ընթացքում կարևորվել է նախատեսվող գործունեության կարևորությունն ինչպես առողջապահական և սանիտարական, այնպես էլ բնապահպանական տեսանկյունից: Փորձաքննական գործընթացում նախագծային փաստաթղթերի վերաբերյալ ստացվել են կարծիքներ՝ ՀՀ առողջապահության նախարարությունից, ՀՀ ԲՆ Վտանգավոր նյութերի և թափոնների քաղաքականության բաժնից և Երևանի քաղաքապետարանից: Ստացված կարծիքներով և փորձաքննության արդյունքում առաջացած դիտողություններով նախագիծը լրամշակվել է:

Այսպիսով, ամփոփելով գնահատման և փորձաքննության արդյունքները, կարելի է եզրահանգել, որ նախատեսվող գործունեությունն ունի իր կարևորությունն՝ ինչպես բնապահպանական, այնպես էլ սանիտարական տեսանկյունից: Վերջինիս իրականացումը կարող է նպաստել կենսաօրգանական (սպանդային) վտանգավոր թափոնների հեռացման և տեղադրման հետ կապված շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և մարդու առողջության հետ կապված խնդիրների լուծմանը: Այրիչների ժամանակակից ավտոմատ

սարքավորումներով կահավորված լինելը կարող են ապահովել նվազագույն արտանետումներ, որոնք չեն ազդի բնակելի տարածքների օդային ավազանի աղտոտվածության վրա:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Կենսաօրգանական (սպանդային) թափոնների ոչնչացման համալիրի շահագործման ընթացքում որպես կարևորագույն պայմաններ անհրաժեշտ է՝

- բացառել վարակիչ թափոնների ընդունումը և ոչնչացումը:
- ապահովել նախագծով նախատեսված տեխնոլոգիական գործընթացները և տեխնիկական ցուցանիշները (հիմնական և երկրորդային խցերում այրման ռեժիմներ և ջերմաստիճաններ, բեռնվող թափոնների հաշվարկային զանգված, ծխնելույզի բարձրություն, տրամագիծ և այլն)
- պահպանել համալիրի տարածքում մոնիթորինգի ծրագրում առաջարկվող միջոցառումների իրականացումը, օդում՝ ածխածնի մոնոքսիդի, ազոտի ու ծծմբի երկօքսիդների պարունակությունները վերահսկելու և գերնորմատիվային արտանետումները կանխելու նպատակով:

2. Շարժական համալիրի տեղադրումն ու տարածքների ընտրությունն անհրաժեշտ է իրականացնել «Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ բնապահպանական և սանիտարական անվտանգության պայմաններն ապահովող պահանջներին համապատասխան:

3. Քանի որ կենսաօրգանական (սպանդային) թափոնների վնասազերծման գործունեությունը ենթակա է լիցենզավորման, անհրաժեշտ է մինչև գործունեությամբ գբաղվելը «Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով ստանալ լիցենզիա:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՎԱԿ ՔՈՆՍԱԼԹԻՆԳ» ՍՊԸ կենսաօրգանական (սպանդային) և այլ օրգանական թափոնների ոչնչացման համալիրի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

Գլխավոր մասնագետ

Հ. Մկրտչյան